

Bonhoeffer als jeugdwerker

**Wat leren Bonhoeffers opvattingen over het
jeugdwerk ons vandaag?**

Niek Bakker

Even voorstellen

Niek Bakker
Jeugdwerkadviseur

Dietrich Bonhoeffer (1906-1945)

- Afkomst
- Opleiding
- Kerkelijke ervaring
- Theologische accenten
- Bonhoeffer als jeugdwerker?

Betekenis van de doop

Betekenis van de doop

“De doop in het lichaam van Christus verandert niet alleen de persoonlijke heilsstatus van de gedoopte, maar ook al zijn levensverhoudingen.”

The image shows a circular graphic element on the left side of the slide. It is divided into two horizontal sections. The top section features a close-up, textured image of a book cover with warm, golden-brown and orange tones. The bottom section is a solid dark teal color. The author's name, 'Dietrich Bonhoeffer', is printed in white text across the boundary between the two sections. The title, 'Verzet en overgave', is written in large, bold, orange-gold letters on the teal background.

Dietrich Bonhoeffer

Verzet en overgave

Staat van de
kerk

Staat van de kerk

“Onze kerk, die deze jaren alleen gevochten heeft voor zelfbehoud alsof ze een doel was op zich, is niet in staat het verzoenende en verlossende woord te brengen aan de wereld en de mensen. Daarom moeten de oude woorden wel hun kracht verliezen en verstommen.”

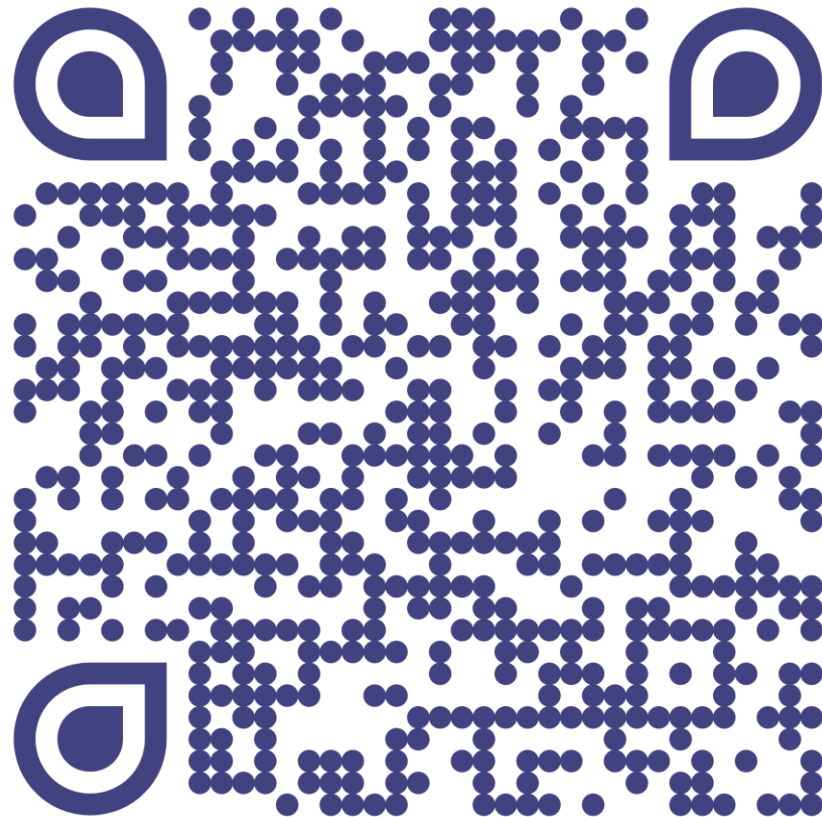
Stellingen voor het jeugdwerk

Stellingen voor het jeugdwerk

“Kerkelijk jeugdwerk is alleen mogelijk op basis van het aanspreken van jongeren over hun doop en met het exclusieve doel hen Gods Woord te laten horen.”

Word lid van de Goed in vorm

Community

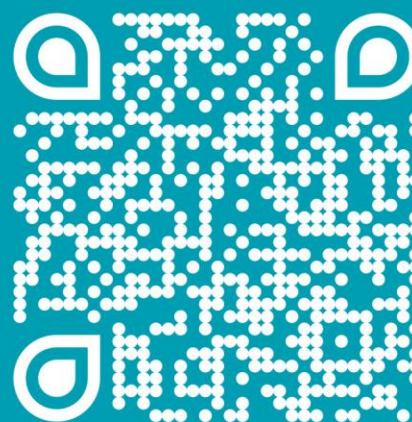

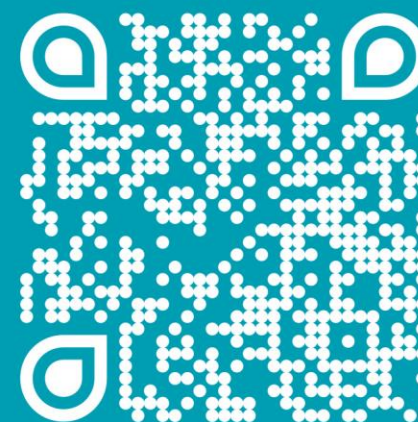
www.goedinvorm.nu

Toerustingsplatform

Goed in vorm

Maandelijks
inspiratie

Volg ons op
Instagram

Bedankt!

Heeft u nog vragen?
Blijf er niet mee zitten,
maar stel ze!

06-29601076
nbakker@ikc.nu

**Goed
in vorm**

Toerusting voor de toekomst

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Bonhoeffer als jeugdwerker

Workshop toerustingsdag 'Thuis in de kerk'

1. Wat betekent het om gedoopt te zijn?

De doop in het lichaam van Christus is het, die elke christen het volle leven in Christus, in de gemeente, waarborgt. Het is een verkeerde, geheel on-nieuwtestamentische verschraling, wanneer de gave van de doop beperkt wordt tot het deelnemen aan de prediking en het avondmaal; dat wil dus zeggen aan het deel hebben aan de heilsgoederen, misschien ook nog aan de ambten en diensten van de gemeente. Veeleer is met de doop de ruimte van het gemeenschappelijk leven van de leden van het lichaam van Christus in alle levensverhoudingen voor iedere gedoopte zonder voorbehoud opengesteld. Wie een gedoopte broeder de deelneming aan de godsdienstoefening toestaat, hem echter in het dagelijks leven de gemeenschap ontzegt, hem misbruikt of veracht, die maakt zich aan het lichaam van Christus zelf schuldig. Wie gedoopte broeders de heilsgaven toekent, hun echter de gaven van het aardse leven weigert of hen willens en wetens in aardse nood en moeilijkheden laat, maakt de heilsgave tot een bespottung en wordt tot leugenaar. Wie daar, waar de Heilige Geest heeft gesproken, nog gehoor schenkt aan de stem van zijn bloed, van zijn natuur, van zijn sympathieën en antipathieën, bezondigt zich aan het sacrament. De doop in het lichaam van Christus verandert niet alleen de persoonlijke heilsstatus van de gedoopte, maar ook al zijn levensverhoudingen.

(Uit: Navolging, uitg. Kok, 2001, p. 188)

2. In wat voor kerk groeien gedoopten op?

Je wordt vandaag gedoopt tot christen. Al de grootse en oude woorden van de christelijke verkondiging worden over je uitgesproken en het doopbevel van Jezus Christus wordt aan je voltrokken zonder dat je er iets van begrijpt. Maar ook wijzelf moeten ons weer bezinnen op de basiselementen van ons kennen. Wat betekenen: verzoening en verlossing, wedergeboorte en heilige Geest, liefde voor de vijand, kruis en opstanding, leven in Christus en navolging van Christus? Deze begrippen liggen zover van ons af, dat we er bijna niet meer over durven praten. In de overgeleverde woorden en handelingen vermoeden wij iets volkomen nieuws, iets revolutionairs, maar we kunnen het nog niet bevatten of onder woorden brengen. Dat is onze

eigen schuld. Onze kerk, die deze jaren alleen gevochten heeft voor zelfbehoud alsof ze een doel was op zich, is niet in staat het verzoenende en verlossende woord te brengen aan de wereld en de mensen. Daarom moeten de oude woorden wel hun kracht verliezen en verstommen. Ons christenzijn zal in deze tijd bestaan uit slechts twee elementen: bidden en onder de mensen het goede doen. Elk denken en praten en organiseren van christenen moet herboren worden uit dat bidden en dat doen. Tegen de tijd dat jij volwassen bent zal de gedaante van de kerk sterk veranderd zijn. De kerk is nog in de smeltkroes en iedere poging om haar voortijdig weer een machtige organisatie te geven, zal een vertraging betekenen in haar verandering en zuivering. Het is niet aan ons de dag te voorspellen - maar die dag zal komen dat er weer mensen geroepen worden om zó Gods Woord te spreken dat de wereld eronder verandert en zich vernieuwt. Het zal een nieuwe taal zijn, volkomen a-religieus misschien maar bevrijdend en verlossend als de taal van Jezus; de mensen zullen ontsteld zijn maar zich gewonnen geven aan haar kracht; een taal van een nieuwe rechtvaardigheid en waarheid, een taal die de vrede verkondigt tussen God en de mensen en de nabijheid van zijn Rijk. 'Zij zullen zich verbazen en verwonderen over al het goede en het heil, dat Ik aan haar doe' (Jeremia 33:9). Tot die tijd zal de zaak der christenen verborgen zijn en stil, maar er zullen mensen zijn die bidden en het goede doen en wachten op Gods uur. Ik hoop dat jij één van hen zult zijn en dat eens van jou gezegd zal worden: 'Maar het pad der rechtvaardigen is als het glanzende morgenlicht, dat steeds helderder straalt tot de volle dag' (Spreuken 4:18).

(Uit: Verzet en overgave, uitg. Ten Have, 2003, p. 294-295)

3. Wat betekent dit voor het kinder- en jeugdwerk?

1. De kerk mist vaak de christelijke nuchterheid om te erkennen dat de geest van de jeugd niet de Heilige Geest is. De toekomst van de kerk is niet de jeugd zelf, maar alleen de Heer Jezus Christus. Het is de taak van de jeugd niet om de kerk te hervormen, maar om te luisteren naar het Woord van God; het is de taak van de kerk niet om de jeugd te vangen, maar om het Woord van God te onderwijzen en te verkondigen.
2. Onze vraag is niet: Wat is de jeugd en welke rechten heeft zij, maar eerder: Wat is de kerkgemeenschap en welke plaats neemt de jeugd daarin in?

3. (...) De kerkgemeenschap is Christus' aanwezigheid als de ware Heer en Broeder. In de kerkgemeenschap zijn betekent in Christus zijn; in Christus zijn betekent in de kerkgemeenschap zijn. (...) Alleen binnen de kerkgemeenschap kan men een oordeel vellen over de kerkgemeenschap. Van nature kan de kerkgemeenschap niet van buitenaf worden beoordeeld.
4. De kerkgemeenschap schort het generatieprobleem op. De jeugd geniet geen speciaal voorrecht in de kerkgemeenschap. Ze is dienstbaar aan de kerkgemeenschap door het Woord te horen, te leren en te beoefenen. Gods Geest in de kerk heeft niets te maken met jeugdige kritiek op de kerk, de radicale aard van Gods claim op mensen heeft niets te maken met jeugdig radicalisme, en het gebod voor heiliging heeft niets te maken met jeugdige impuls om de wereld te verbeteren. "Christelijk" en "jeugd" is een nogal harde en niet erg geloofwaardige woordcombinatie. (...)
5. De Bijbel beoordeelt jongeren heel nuchter: Genesis 8:21; Jesaja 3:5; Jeremia 1:6; Prediker 11:10; 1 Petrus 5:5; 2 Timotheüs 2:2 etc.
6. Kerkelijk jeugdwerk is alleen mogelijk op basis van het aanspreken van jongeren over hun doop en met het exclusieve doel hen Gods Woord te laten horen. (...) Elke overtreding van deze grens vormt een verraad aan Christus' kerkgemeenschap.
7. Het kan best zijn dat de jeugd het recht heeft om te protesteren tegen hun ouderen. Als dat het geval is, zal de authenticiteit van zo'n protest echter worden aangetoond door de bereidheid van de jeugd om solidair te blijven met de schuld van de kerkgemeenschap en die last in liefde te dragen, in berouw voor Gods Woord.
8. Er bestaat niet zoiets als "kerkelijke vereniging"; er is alleen de kerk. De kerkelijke jeugdvereniging is niet de jeugd van de kerkgemeenschap; die jeugd omvat, veeleer, alle gedoopte jongeren. Elke "kerkelijke vereniging" als zodanig brengt de zaak van de kerk al in diskrediet. Zulke verenigingen kunnen alleen worden gezien als geïmproviseerde entiteiten, die als zodanig slechts een relatieve betekenis hebben.

(Uit: DBWE vol 12, Berlin: 1932-1933, p. 515)